

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงวณิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๕/๒๕๕๕

วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคนำไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคนำไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ได้ความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคนำไทยเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติให้พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง ปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๕ พรรคนำไทยได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง การจัดตั้งสาขาพรรคนำไทย จำนวน ๓ สาขา มีคณะกรรมการสาขาพรรคสาขาละ ๕ คน ดังนี้

สาขาพรรคลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๗/๑ หมู่ที่ ๒๑ ตำบลกลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

สาขาพรรคลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๔๕/๒ หมู่ที่ ๑๑ ถนนบางนา-ตราด แขวงดอกไม้ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

สาขาพรรคลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๔๕/๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ตรวจสอบข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองจากฐานข้อมูลพรรคการเมืองที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดเก็บไว้ ปรากฏว่า กรรมการสาขาพรรคนำไทย จำนวน ๘ คน คือ นายสุดใจ ประเสริฐโส นางสาวจันทร์จิรา จานมาตร (จินทอง) นายประทวน สวงโท นายฉลอง หาทอง นายพร จินทอง นายแสวง เลพล นายทิม อัจจมา และนายมูล เพชรบูรณ์ เป็นสมาชิก

LIRT

พรรคไทยรักไทย จึงเสนอนายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ ให้ดำเนินการดังนี้

๑) ให้หัวหน้าพรรคนำไทยตรวจสอบว่า บุคคลดังกล่าวมีคุณสมบัติการเป็นสมาชิกพรรคนำไทยครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคนำไทยหรือไม่ อย่างไร พร้อมทั้งจัดส่งเอกสารหลักฐานมาเพื่อประกอบการพิจารณา แต่พรรคนำไทยยังไม่ได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบ

๒) มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร ประจำจังหวัดชัยภูมิและประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมจัดตั้งสาขาพรรคมีภูมิลำเนาอยู่ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงว่า ในการจัดตั้งสาขาพรรคนำไทยมีการประชุมใหญ่สาขาพรรคเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคโดยมีสมาชิกพรรคเข้าประชุมครบองค์ประชุมใหญ่ตามข้อบังคับพรรคและลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยตนเองจริงหรือไม่ อย่างไร

๓) ขอให้พรรคไทยรักไทยตรวจสอบว่า บุคคลดังกล่าวยังคงเป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทยอยู่หรือไม่ อย่างไร

ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร และประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องแจ้งถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดประชุมตั้งสาขาพรรคนำไทยให้นายทะเบียนทราบและพรรคไทยรักไทยแจ้งให้นายทะเบียนทราบถึงการเป็นสมาชิกพรรคแล้ว ปรากฏว่า สมาชิก ๘ คน ที่เป็นกรรมการสาขาพรรคนำไทยยังเป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทย

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบทะเบียนรับ-ส่งหนังสือแล้ว ไม่ปรากฏเอกสารของพรรคนำไทยเกี่ยวกับรายงานจำนวนสมาชิกพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ และการขอจัดตั้งสาขาพรรคเพิ่มเติมแต่อย่างใด

เมื่อครบกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ คือ หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้ง คือ ภายในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๕ พรรคนำไทยยังไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา จึงมีเหตุยุบพรรคนำไทยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีคำสั่งยุบพรรคนำไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องดังกล่าวไว้ดำเนินการและรับไว้วินิจฉัย และส่งสำเนาคำร้องให้พรคนำไทยทราบ เพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ พรคนำไทยได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งครบกำหนดให้ยื่นคำชี้แจงเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ แต่พรคนำไทยมิได้ยื่นคำชี้แจงภายในกำหนดเวลาโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบแต่ประการใด

คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยว่า มีเหตุที่จะสั่งยุบพรคนำไทย เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา” และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรคนำไทยได้รับจดทะเบียนการจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองตั้งแต่วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๕ ปรากฏว่า พรคนำไทยได้แจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค จำนวน ๓ สาขา และจากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งก็ไม่ปรากฏเอกสารของพรคนำไทยที่แจ้งรายงานจำนวนสมาชิกพรรคและการขอจัดตั้งสาขาพรรคเพิ่มเติมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญให้พรคนำไทยชี้แจงแต่พรรคก็ไม่ชี้แจงแต่อย่างใด จึงฟังได้ว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรคนำไทย พรคนำไทยยังไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาค

LIRT

ตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละ
หนึ่งสาขาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕
กรณีจึงมีเหตุให้สั่งยุบพรรคนำไทยได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

โดยเหตุดังกล่าวข้างต้น อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคนำไทย

นายปรีชา เถลิงวงษ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ